

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز سه شنبه ۳۱ خرداد ماه ۱۳۲۲.

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - تقدیم يك فتره لایحه از طرف آقای وزیر خوار بار و پاسخ ایشان بسؤال آقای سمیعی راجع بشرکت برنج کیلان و بهای خرید چای
- ۳ - اقتراح شعب
- ۴ - طرح گزارش کمیسیون فواین دارائی راجع باعتراض آقای امیر تیمور در ماده ششم پیمان مالی و موکول آن بجلسه بعد
- ۵ - شورا اول گزارش کمیسیون بهداشتی راجع به تشکیل انجمنهای پزشکی
- ۶ - تقدیم دو فقره لایحه از طرف آقای وزیر بهداشتی
- ۷ - موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه

(مجلس دو ساعت و ربع پیش از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید.)

صورت مجلس روز یکشنبه ۲۹ خرداد ماه را آقای (طوسی) منشی قرائت نمودند

[۱ - تصویب صورت مجلس]

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست (خیر) تصویب شد

۲ - تقدیم يك فتره لایحه از طرف آقای وزیر خوار بار و پاسخ ایشان بسؤال آقای سمیعی راجع بشرکت برنج کیلان و بهای خرید چای

وزیر خوار بار (آقای تدین) بطوری که خاطر آقایان نمایندگان محترم مسبوق است مدتی است که وزارت خوار بار در صدد تهیه وسائل جمع آوری محصول برآمده است در تمام نقاط مملکت مأمورین برای جمع آوری غله و اخذ مازاد از

مالکین روانه کرده است و در همه جا مأمورین اشتغال بانجام وظیفه دارند و در یک قسمت مهمی تعهداتی اخذ شده است و در یک قسمت هائی هم عنقریب تعهدات گرفته خواهد شد که تفصیل آن را ممکن است در یکی از جلسات آئینه کاملاً بعرض آقایان برسانم ولی جمع آوری غله محتاج باین است که باید پول داد بمالکین و بمقدار کافی وجه و اعتبار در وزارت خوار بار وجود ندارد این است که باصلاحیت وزارت دارائی يك لایحه تنظیم شده است برای تجدید اعتبار و تقدیم میکنم

عین مذاکرات مشروح یکصد و هفتاد و چهارمین جلسه از سیزدهمین دوره قانون گذاری (مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵)

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده است :

غائبین بی اجازه - آقایان : مجد ضیائی - دکتر سمیعی - مرآت اسفندیاری - رهبری - شه دوست - مؤید آشتی - ملازنی - فرخ - مؤید احمدی - آرکانی - گو در زنیبا - مشردرانی - لیهوانی - اکبر - عطاء الله پالیزی - مهذب - هدایت الله پالیزی - فرشی - داوود - کاروانیان - اسفندی - فاطمی - دهستانی - سلطانی - صادق زربری - شباهنگ - مسعودی - مستشار - امامی - دشتی - کامل ماگو - نصرتیان - همراز - بوداظیان

رئیس - آقای وزیر خواربار برای سؤال آقای نبیل سمیعی حاضرید ؟
وزیر خواربار - بلی .

نبیل سمیعی - بنده چندی پیش سئوالی از آقای وزیر خواربار مربوط بانحصار برنج و تشکیل شرکت که در رشت از طرف مأمورین خواربار تشکیل شده کردم که از طرف ایشان مورد توجه واقع شده و دستوری به استناداری دادند که توجهی نکنند و رسیدگی نکنند متأسفانه تا بحال نتیجه گرفته نشده تلکرافات زیادی است و شکایات زیادی است چه بخود ایشان و چه به نمایندگان رسیده بود نسبت به شرکتی که برای خرید برنج تشکیل شده است و یک کمک های مالی هم از طرف وزارت خواربار بآن شرکت شده است و علت تشکیل این شرکت هم این بود که سال گذشته متأسفانه موفق نشدند برنج را خوب جمع آوری نموده و تمهید را که باشوروی داشتند انجام کنند و بالاخره این موضوع باعث شکایت تجاری که سابقه خرید و فروش برنج بود اند گردید و کمیسیون هم برای رسیدگی به شکایات آنها تشکیل شده و تا اندازه هم رفع زحمت اهالی گردید حال بنده از آقای وزیر خواربار خواهش میکنم که در این قسمت یک توضیح مشروحی بدهند که به بینیم وزارت خواربار در این قسمت چه اقدامی فرموده اند و چگونه توانسته اند این موضوع را حل کنند که این شکایاتی که از آنهاست و به نظر ایشان رسیده چه اقدامی کرده اند از حضور ایشان باز استفاده میکنم و همانطور که در خارج هم خدمتشان تذکر دادم مربوط بپسای و قسمت جای کاری است که عده زیادی از چابکازان و کشتکاران جای اعتراض کرده متأسفانه این موضوع در محل حل نشده و بکمیسیون آنها آمده اند در طهران و هر روز شکایات می کنند و قول داده اند که یک کمیسیون برون بزنند و طی همین منظور امروز و فردا مانده است اگر چه ایشان هم در این قسمت توجه کرده اند و دستورات لازم داده اند ولی بنده میل داشتم که ایشان این قسمت را تأیید بفرمایند تا اینکه در نتیجه امر اول وقت طورانی نشود که آقایان غفلت بمانند و نتیجه آزش گرفته نشود .

وزیر خواربار - وضعیت برنج شمال ایران در سال گذشته بواسطه یک ترتیبات مختلفی که پیدا شده بود صورت خوشی بخودش نگرفته بود باین معنی که در اول سال انحصار برنج لغو شده بود و در وسط سال انحصار نسبت به بعضی از قسمت ها برقرار شده بود در نتیجه تشنج وزارت خواربار موفق نشده بود که این برنج را از مالکین دریافت کند و از طرفی اشخاصی که بعنوان عامل خرید از طرف وزارت خواربار معین شده بودند آنها هم کاملاً وظیفه خودشان را انجام ندادند و در اثر این مقدار زیادی از سهمیه برنجی که منی بایست بدولت شوروی داده شود از آن موقع معین تأخیر افتاد در چندی قبل از طرف وزارت خواربار برای تظفیه این امر رئیس مربوط باین کار بگیلان مسافرت کرد و با مشاهده اوضاع محلی اینطور در نظر گرفت که صرف نظر از عاملین سابق بکند و یک شرکتی را تشکیل بدهد و آن شرکت را مأمور کند برای خرید برنج تا اینکه سهمیه دولت شوروی داده شود و هم اینکه مقدار برنجی که لازم است برای طهران و سایر نقاط کشور تهیه شود یکعه را در آنجا انتحاب کرده است بنام مؤسسه برنج که از تأسیس این شرکت اینطور سوء استفاده و تفاهم شده بود که این شرکت انحصاری است یعنی خرید کلیه برنج گیلان منحصراً باید بعهده این شرکت باشد باین قسمت شکایاتی از آنجا رسید و در همان موقع که شکایات رسید بطوری که خود آقای سمیعی هم مسبق هستند چون منظور وزارت خواربار انحصار خرید برنج باین شرکت نبود بلکه مقصودش این بود که تمام اشخاصی که سابقاً خرید و فروش برنج را دارند آنها تماماً با این شرکت شریک باشند باین جهت این شرکت را شرکت سهامی قرار گذاشتیم یعنی سهامی را توزیع بکنند و تمام اینهایی که سابقه خرید و فروش برنج دارند اینها سهم باشند در همان تاریخ تلگرافی کردم بنده بمأمورین که تکلیف این است و بعداً یک عده زیادی آمدند بطهران بآنجا هم همانطور اظهار کردند که در حال حاضر انحصار برنج در آنجا دوام پیدا کند

باید همه آن اشخاص که سابقه خرید و فروش برنج دارند در اینجا سهم باشند و هیچکس از آنها محروم نشود اما راجع بقسمت جای قیمت جای را در چندی قبل معین کردند و تصویب نامه هم از طرف هیئت دولت صادر شد حالا آن اشخاص که مالک جای و تهیه کنند بجا هستند نسبت بقیمتی که تعیین شده است یک مختصر اعتراضاتی دارند برای آنها کمیسیونی تشکیل شده است و اگر حرف حسابی باشد البته پذیرفته خواهد شد و اگر نه رد خواهد شد و عدالت اینکه بیشتر اشکال آنها مربوط است به عمده و کارگر در صورتی که چند ماه پیش مزد پائین تر بود این موضوع یک قدری محتاج به تحقیقات بیشتری بود و عقرب مدبر کل اداره برنج برای این قیمت که خواهد رفت یعنی برای رسیدگی باوضاع برنج و در این قسمت هم رسیدگی خواهد کرد و بنده عقیده دارم که بعد از رسیدگی بطور حق و عدالت رفتار خواهد شد .

[۳- اقتراح شعبه]

رئیس - موقع اقتراح شعب رسیده است
عده حاضر ۱۱۱ نفر . بهر شعبه ۱۸ نفر میرسد و به شعبه اول ۳۲ نفر بکنفر علاوه میشود آقایان شعبه اول ۱۸ نفر :
(اقتراح بعمل آمده و نتیجه بقرار ذیل حاصل شد)
شعبه اول - آقایان : مقدم - لاجابی - معتضدی - بوداعیان - فریدونی - اوحدی - بحیط - افخمی - فرخ - یارسا - مسعودی - منصف - خیر فرزند - صفاری - دکتبر سمیعی - امینیان - ملک مدنی - هدایت
شعبه دوم - آقایان : مشار مهدوی - ایقوانی - ملک زاده - آملی هدایت الیزری - بوختی - عزیزی - رحمتی - منشور - آزادی - قلمی - شهبانیت - نمازی - رفیعی - هاشمی - طوسی - خیرشاهی - کوه - پیرزاد - ...
شعبه سوم - آقایان : امیر تیمور - نبیل سمیعی - ...
شعبه چهارم - آقایان : امیر تیمور - نبیل سمیعی - ...
شعبه پنجم - آقایان : امیر تیمور - نبیل سمیعی - ...
شعبه ششم - آقایان : امیر تیمور - نبیل سمیعی - ...
شعبه هفتم - آقایان : امیر تیمور - نبیل سمیعی - ...
شعبه هشتم - آقایان : امیر تیمور - نبیل سمیعی - ...
شعبه نهم - آقایان : امیر تیمور - نبیل سمیعی - ...
شعبه دهم - آقایان : امیر تیمور - نبیل سمیعی - ...
شعبه یازدهم - آقایان : امیر تیمور - نبیل سمیعی - ...
شعبه بیستم - آقایان : امیر تیمور - نبیل سمیعی - ...

شعبه چهارم - آقایان : همراز - دادور - ذوالقدر - ...
جلالی - دکتر ملک زاده - نراقی - صفوی - رفیعی - روحی - شاهرودی - دکتر غنی - فیاض - معینی - دشتی - نائینی - مؤید احمدی - عطاء الله پالیزی .
شعبه ۵ - آقایان : رضوی - بهبهانی - دکتر طاهری - هاشمی - شیرازی - نقابت - امامی - ریگی - محمد کر کانی - مکرم افشار - نقه الاسلامی - فرشی - دکتر بینگی - اوونک ناصری - حریری - رحمت سمیعی - دهبستانی .
شعبه ۶ - آقایان : پناهی - نواب یزدی - امینیان - ساکنیان - شهابنگ - اقبال - انوار - دکتر خلیف - دولتشاهی - چاپچی - دکتر سمیعی - مرآت اسفندیاری - اسفندیاری - امین اسفندیاری - مهدوی - ایکپور - دکتر ایقمان - دکتر ادم
به شعبه اول اضافه میشود : نقابت شعبه دوم : امیر ابراهیمی شعبه سوم : مؤید قوامی
رئیس - آقایان البته هیئت رئیسه خودشان را معین خواهند کرد و اعضاء کمیسیون مبتکران را هم معین خواهند کرد
[۴- طرح گزارش کمیسیون قوانین دارایی راجع باعراض آقای امیر تیمور در ماده ششم پیمان مالی و موکول شدن آن بپایان بعداً]
رئیس - خبر کمیسیون قوانین دارایی قرائت میشود :
خبر کمیسیون قوانین دارایی : کمیسیون قوانین دارایی با مشارکت کمیسیون امور خارجه لایحه شماره ۶۷۶ دولت راجع به پیمان مالی بین ایران و انگلیستان را بطوری موردوم با حضور آقای وزیر دارایی تجتد شور در آنجا در اجتهراض آقای امیر تیمور نسبت بماده ششم که قایل تو بود بیکمسیون ارجاع شده بود مورد ذقت و توجه کمیسیون واقع شده و نظر بقوضیجات منصفانه که آقای وزیر دارایی خواهان آن بود گزارش شور اول کمیسیون که منی بر و اول وقت با این ماده واحده پیشنهادی دولت بود بآنجا که در ماده ششم آن برانی تصویب مجلس شورای ملی تقدیم میکنم

امیر تیمور - این لایحه جزو دستور امروز نبود
رئیس - ما کتیم لوایح موجوده

امیر تیمور - آقایان چنین لایحه را باید قبلاً بدانیم که مطرح میشود نباید مجلس را غافلگیر کرد نباید مجلس و نماینده غافلگیر کرد شما میفرمائید دستور لوایح موجوده گفته شد آخر ما باید بدانیم که این لایحه جزو دستور است این را نباید غافلگیر کرد این یک چیزی است که اثر عظیم در تمام شئون مملکت دارد نباید اینطور باشد باید قبلاً معلوم شود

رئیس - چندین لایحه جزو دستور بود و دستور در جلسه پیش لوایح موجوده معین شده بود و این هم جزو لوایح موجوده گذاشته اعتراضات را که چاپ کردند اسمی نبردند که شما میخواهید اعتراض کنید در مواد ۱ و ۲ و ۳ و ۴ و ۵ و ۶ و ۷ و ۸ و ۹ و ۱۰ و ۱۱ و ۱۲ و ۱۳ و ۱۴ اعتراضی نرسیده

امیر تیمور - بنده الآن بجهة اینها اعتراض دارم هنوز مطرح نشده که شما میفرمائید اعتراضی نرسیده است
یکی از نمایندگان - شور دوم است آقای
امیر تیمور - آقای شور دوم باشد مطرح بکنید بنده تمام موادش اعتراض دارم

رئیس - شما اعتراض دادید بکمسیون هم رفت
امیر تیمور - آن مربوط بشور اول بود

رئیس - شما چرا اینقدر اصرار دارید شور اول شما اعتراض دادید رفت بکمسیون و حالا شور دوم است
امیر تیمور - شور دوم هنوز مطرح نشده است
رئیس - الان شور دوم مطرح است. آقای انوار

انوار - عرض کنم جریان مجلس از جریان قانونی خارج است آقای رئیس اعلان کردند که شور ثانی قرار داد مالی دولت ایران با دولت انگلیس شور اول شده بود در شور اول شما اعتراض کردید مجلس هم موافقت کرد آن اعتراض رفت بکمسیون کمسیون هم فرستاد بوزارت مالیه وزارت مالیه هم از قرار اطلاعاتی که بنده دارم دکتر نیلسون را مأمور کردند که در این باب صحبت بکنند حالا دیگر صحبت به

که سابقاً خریداری میشده نرخش شصت و هفت ریال باشد یا اینکه آزادش بگذارند تابع عرضه و تقاضی باشد که هر چه در عرضه و تقاضی بازار نرخ گذاشت همانقدر بپردازند ...
رئیس - شما در کلیات حرف میزنید یا در مواد؟

امیر تیمور - بنده در روی پیشنهاد خودم صحبت میکنم
رئیس - شما در کلیات حرف میزنید

امیر تیمور - خیر من روی پیشنهاد خودم حرف میزنم عرض میکنم این مبلغ فوق توانائی این مملکت است.

طباطبائی - در ماده ششم باید بگوئید حالا پیشنهاد شما مطرح نیست.

امیر تیمور - آقای طباطبائی روی خبر کمسیون عرض میکنم. شما را چه میشود آقای طباطبائی! (طباطبائی

آقا کهنه شد اینها) کهنه شد یعنی چه؟ این پیشنهاد قابل توجه مجلس شورای ملی شد و مجلس قابل توجه قرار داد

عرض بنده این است که یا آزاد باشد یا در شش تومان و هفت قران باشد حالا میفرمائید کمسیون موافقت نکرده

است بنده عرض میکنم کمسیون نمی تواند برای خاطر منافع کشور موافقت بکند زیرا این پاره دوازده تومان و هشت قران فوق قوه و طاقت و بنیه مالی کشور ایران است و این

مملکت دچار يك بدبختی و انفلاسیون سختی خواهد شد و برای بسیاری از طبقات همانطور که الان هم زندگی متعسر

شده بدتر خواهد شد حالا مجلس شورای ملی خود میداند آقایان شما که مقدرات این مملکت امروز بدست شما افتاده

نباید کاری بکنید که بیش از این بدبختی برای مملکت ایجاد بشود دیگر خود دانید.

وزیر دارائی - اولاً آقای نماینده محترم گویا فراموش کرده اند که این قرارداد عین همان قرار دادی است که

سابقاً از طرف دولت امضاء شده و مدتی است که بموقع اجراء گذاشته شده ولی البته در موقع شور اول پیشنهادی

هم کرده بودند ما آن پیشنهاد را مذاکره کردیم چون قرارداد طرفین است البته کمسیون یا ما نمیتوانیم يك چیزی را که نظر خودمان است آنرا اعمال کنیم بایستی با

طرف مذاکره کرد و صورت توافق ممکن است اصلاح شود اگر موافقت نشود البته روی آن قراردادی که امضاء شده نمیشود دخل و تصرف کرد دولت و وزارت دارائی مذاکرات مفصلی کرده اند و تلگرافاتی شد و اقداماتی شد ولی از قراری

که صحبت میکنند روی وضعیت قیمت اجناس و روی وضعیت کلائی که برای آنها در مقابل این ایراد انجام منی شود نظر آنها این است که این قیمت البته زیاد نیست و بواسطه اینکه همه چیز ترقی کرده است مزد ترقی کرده اجناس ترقی کرده بعد از قرار داد در قیمت ها تفاوت کلی پیدا شده اگر ملاحظه بشود با تبادلی که میشود این قیمت تصور میکنم زیاد نیست و آنچه هم که از طرف دولت مذاکره شد قبول نکردند که دزش تجدید نظری بشود شرحی هم نوشته بودند که بعضی کمسیون رسید و چون اظهاراتی را که میکنند بکفایتی موافق بود با این اظهارات این بود که کمسیون موافقت کرد با این قیمت و این خبر را داده است و گمان میکنم امروز چون مدتی است این در جریان است و امضاء هم شده است و طرف هم قبول نکرده است دیگر قابل بحث باشد و اگر اظهاری هم بکنند نتیجه نخواهد داشت.

طرف مذاکره کرد و صورت توافق ممکن است اصلاح شود اگر موافقت نشود البته روی آن قراردادی که امضاء شده نمیشود دخل و تصرف کرد دولت و وزارت دارائی مذاکرات مفصلی کرده اند و تلگرافاتی شد و اقداماتی شد ولی از قراری

که صحبت میکنند روی وضعیت قیمت اجناس و روی وضعیت کلائی که برای آنها در مقابل این ایراد انجام منی شود نظر آنها این است که این قیمت البته زیاد نیست و بواسطه اینکه همه چیز ترقی کرده است مزد ترقی کرده اجناس ترقی کرده بعد از قرار داد در قیمت ها تفاوت کلی پیدا شده اگر ملاحظه بشود با تبادلی که میشود این قیمت تصور میکنم زیاد نیست و آنچه هم که از طرف دولت مذاکره شد قبول نکردند که دزش تجدید نظری بشود شرحی هم نوشته بودند که بعضی کمسیون رسید و چون اظهاراتی را که میکنند بکفایتی موافق بود با این اظهارات این بود که کمسیون موافقت کرد با این قیمت و این خبر را داده است و گمان میکنم امروز چون مدتی است این در جریان است و امضاء هم شده است و طرف هم قبول نکرده است دیگر قابل بحث باشد و اگر اظهاری هم بکنند نتیجه نخواهد داشت.

همان نتیجه ندارد که فرمودید درست است حرف آخر را بفرمائید که نتیجه ندارد.

رئیس - آقای امیر تیمور در کلیات صحبت کردند در موادی که خوانده شد اعتراضی نشده آنها که اعتراض شده بود کمسیون جواب داد.

مخبر کمسیون دارائی (آقای افشار) - عرض کنم بنده عین ماده نظامنامه را میخوانم. ماده ۳۲: هر گاه دولت لایحه قانونی به مجلس فرستاد و بر وفق اصل ۲۴ قانون اساسی تصویب عهدنامه ای که با یکی از دول خارجه بسته میشود تقاضی نمود در باب مواد عهدنامه رأی گرفته نمیشود و تغییری هم در متن آن داده نمیشود. اگر در ضمن شور اول یا دوم بعضی از نمایندگان در برخی از شرایط اعتراض و ایرادی دارند این اعتراض و ایراد باید بعنوان رجوع

بمجلس مطرح شود و در صورت موافقت مجلس در این باب موافقت خواهد شد و در صورت عدم موافقت مجلس در این باب موافقت نخواهد شد.

بمجلس مطرح شود و در صورت موافقت مجلس در این باب موافقت خواهد شد و در صورت عدم موافقت مجلس در این باب موافقت نخواهد شد.

بمجلس مطرح شود و در صورت موافقت مجلس در این باب موافقت خواهد شد و در صورت عدم موافقت مجلس در این باب موافقت نخواهد شد.

بمجلس مطرح شود و در صورت موافقت مجلس در این باب موافقت خواهد شد و در صورت عدم موافقت مجلس در این باب موافقت نخواهد شد.

بمجلس مطرح شود و در صورت موافقت مجلس در این باب موافقت خواهد شد و در صورت عدم موافقت مجلس در این باب موافقت نخواهد شد.

بمجلس مطرح شود و در صورت موافقت مجلس در این باب موافقت خواهد شد و در صورت عدم موافقت مجلس در این باب موافقت نخواهد شد.

بمجلس مطرح شود و در صورت موافقت مجلس در این باب موافقت خواهد شد و در صورت عدم موافقت مجلس در این باب موافقت نخواهد شد.

بمجلس مطرح شود و در صورت موافقت مجلس در این باب موافقت خواهد شد و در صورت عدم موافقت مجلس در این باب موافقت نخواهد شد.

بمجلس مطرح شود و در صورت موافقت مجلس در این باب موافقت خواهد شد و در صورت عدم موافقت مجلس در این باب موافقت نخواهد شد.

بمجلس مطرح شود و در صورت موافقت مجلس در این باب موافقت خواهد شد و در صورت عدم موافقت مجلس در این باب موافقت نخواهد شد.

بمجلس مطرح شود و در صورت موافقت مجلس در این باب موافقت خواهد شد و در صورت عدم موافقت مجلس در این باب موافقت نخواهد شد.

بمجلس مطرح شود و در صورت موافقت مجلس در این باب موافقت خواهد شد و در صورت عدم موافقت مجلس در این باب موافقت نخواهد شد.

بکمیسسیون در مجلس اظهار بشود قبول یا رد رجوع به کمیسیون وقتی مطرح میشود که لااقل بیست و چهار ساعت قبل اعتراضات مزبوره طبع و توزیع بشود. در موقع شور ثانوی کمیسیون راپرتی در باب موارد اعتراض طبع و توزیع کرده و در ضمن آن عقیده خود را در باب تصویب یا رد یا تعویق لایحه بیان مینماید و پس از آن مجلس بملاحظات خود را کرده و رأی قطعی میدهد. موضوع همین قسمت ثانی است، همین راپرت هم به مجلس داده شده است حالا در این باب باید مجلس رأی بدهد. در صورت رد یا تعویق لایحه مجلس بدین طریق رأی میدهد مجلس شورای ملی بدولت تکلیف میکند که در باب شرایط معترض علیها مجدداً بادولت متعاهد داخل مذاکره و گفتگو بشود. حالا مطابق نظامنامه بسته برای مجلس است و بنده تصور میکنم که در این باب پیش از این صحبت بشود زیرا بسیار مواد اعتراضی نشده فقط اعتراض آقای امیر تیمور به ماده شش بود که در این خصوص هم در کمیسیون مذاکرات زیادی شد و بالاخره همان لایحه اولی دولت ناگزیر تصویب شد که راپرتش به مجلس تقدیم شده است حالا باید نسبت باین لایحه خود مجلس رأی بدهد

طباطبائی - آقا بنده در کلیات لایحه عرض دارم.

انوار - آقا ماده واجده است کلیات ندارد.

نوبخت - آقا سابقه دارد در دوره پنجم و ششم پس این سابقهها چیست.

انوار - آقا سابقه غلط است دلیل نمی شود.

نوبخت - چطور سابقه غلط است سابقه دارد.

انوار - چه میگویی ای بی ادب!

نوبخت - بی ادب توئی.

رئیس - یعنی چه اینها که دعوی میکنید اینها چیست دارد رعایت نظامنامه را میکنند.

نوبخت - به آقای آقا بسید بفرمائید.

رئیس - آقای طباطبائی.

طباطبائی - بنده در جواب اظهار نظامنامه خواهم عرض کنم که این مواد پیشتر بیک مصلحتی در پیشگاه

و یک داد و شدی تا بیک قرار داد. این مواد نظامنامه که این جا خوانده شد متوجه عهد نامه ها و قرار دادها است (بخیر - این هم قرار داد است) در قرار داد نمی شود گفت یک ملت را بیایند با او معامله میکنند و بگویند که لیره را میخواهم بشما دوازده تومان و هشت قران بدهیم و دو ریال هم تفاوت خرید و فروش هست و آنوقت یک موادی وضع بشود اسمش را بگذارند قرار داد این قرارداد یا عهد نامه نیست این معامله است و در این جا تصریح شده است کمیسیون ارز در صورتیکه کمیسیون ارز را هم بنده اطلاع دارم گویا برچیده و منحل شده است و حالا باز اینجا صحبت از کمیسیون ارز است و دیگر بنده منظوریکه داشتم راجع بقیمت لیره بود که در پیشنهادات چاپی بنده که اعتراض داده بودم مامکرز اینجا عرض کردیم وقتیکه بنا شد ما مجبور باشیم یک پولی را بقیمت معین که در بازار قیمت حقیقی این نیست خریداری کنیم و هر ماهه و هر روزه بدولت تحویل بشود این تحویل بر جامعه است حالا اگر شور دوم است و بحث هم نمیشود کرد و آقای وزیر دارائی موافقت کردند این بحث غلیحده است ولی در هر صورت باید تذکر داد و تذکر هم اینجا گفته شده است که با این وضعیت و با این بنیه مالی مملکت متناسب نیست من اینجا یک روزی عرض نکردم که اگر ملاحظه فرمودید که در مخارج متفقین یک زیاده رویهای در ایران میشود این مستقیماً تحمیل بملت ایران است یعنی فرض بفرمائید (تکرار میکنم عرضی را که سابق کرده ام) یک عمده مزدش در روز هفت ریال است اگر حالا سه تومان میدهند بیست و سه قران زیادی میگردد این زیادی از زیادی نرخ لیره برای خرج کشنده چیزی آن میشود و تلخ میشود اما سنگینی آیت بدوش کویست بدوش این مملکت و این مردم است تمام مواد تنظیم شده این قرار داد را بیک سمت این موضوع از لحاظ تقصیر هم معنی ایران بیک طرف و من میخواهم برای بار آخر که چون شور دوم است و دیگر مطرح نخواهد بود از دولت و آقای رئیس کل مالیه (که در پیشگاه ما هم در این مجلس مکرر باین موضوع

اشاره کرده است حالا بنده یادم نیست که این عبارات چیست) کینه ایشان مکرر گوشزد کرده اند که این مطلب روی هم رفته برفع مملکت نیست و ما را روز بروز فقیرتر کرده است و این سختی و فقر مالی که ملاحظه میفرمائید البته نمیخواهم عرض کنم که صد درصد این بوده است ولی این قیمت تحمیلی خیلی در این مسئله تأثیر کرده است اگر ممکن بشود راهی پیدا بکنید که در این باب یک موافقت بیشتری بشود خیال میکنم برفع مملکت است

حالا که بنده اینجا شرفیاب شدم برای اینکه دو مرتبه وقت مجلس را تفسیح نکنم تلگرافی است از طرف کارخانه شاهی که درخواست استخدام یک نفر متخصص کرده اند برای کارخانجات آنجا که از کار افتاده عیناً تقدیم مقام ریاست میکنم. و شرح دیگری است بامضاء عده کثیری راجع به تبصره چهار ماده شصت و پنج قانون نظام وظیفه که تقدیم مقام ریاست میکنم

مخبر کمیسیون قوانین دارائی - عرض کنم اینکه فرمودند که این قرارداد مالی نیست و این یک معامله است گویا درست ملاحظه نفرمودند یک قرارداد بپیمان مالی است که بین ایران و انگلستان بسته شده مثل قرار دادهای مالی که بین دولت متمدن بسته میشود ما نمیتوانیم قرارداد را یک معامله تجارته تلقی کنیم این یک قرارداد تجارته است که دولت ایران با دولت انگلستان بسته است و باید روی آن معامله بکنند و اینکه راجع بقیمت لیره و کمیسیون ارز و غیره فرمودند این یک بحث نظری است و بنده نمیخواهم مطرح کنم فقط یک نکته را میخواهم تذکر بدهم که تمام روز نامه ها فریاد میزنند که سرمایه از ایران فرار میکند و میرود به امریکا و سایر ممالک دیگر البته خودتان تصدیق میفرمائید که اگر قیمت لیره را از این هم پائین تر بیاورند بهمان تناسب سرمایه بیشتر فرار خواهد کرد البته در این قسمت هم چون یک قسمت اقتصادی است خیلی می شود بحث کرد و مجالی در اینجا ندارد و اگر بحث میشد شاید به خود آقا هم ثابت میشد که اینطور نیست.

رئیس - این لایحه شور اولش شده آقایانی که اعتراض داشتند اعتراض خودشان را دادند بکمیسسیون و مذاکره شده و جواب رد داده شده دیگر مورد ندارد که پیشنهادی بدهند (بعضی از نمایندگان - چرا ندارد؟) حالا حکم لایحه با مجلس است به مجلس عرض میکنم اگر مجلس ماده واحده را تصویب کرد که هیچ و اگر نکرد آنوقت مورد دارد

امیر تیمور - این شور دوم است و مثل شور اول میشود پیشنهاد کرد سوابق تمام عهدنامه ها را ملاحظه میفرمائید در هر دو شور میشود اعتراض داد

رئیس آقایان انوار

انوار - اولاً بنده هیچ میل ندارم که نسبت به هیچکس خارج از نزاکت صحبت بکنم و من آقای نوبخت را فوق العاده دوست میدارم که نه من نظر خصوصی دارم و نه ایشان این سوء تفاهم نشود. ثانیاً خود ایشان و تمام نماینده ها تصدیق دارند که بالاخره نظامنامه باید در مسائل مختلف فیه حکومت بکنند و غیر از نظامنامه چیزی نیست اگر بنده مواد نظامنامه را صحبت میکنم آقای نوبخت که از قدیم در یک مسلک آزادی خواهی با هم قدم بر میداشتم نباید اعتراض بکنند (نوبخت - خیر من با شما نبودم) نظامنامه یک شور اول و یک شور دوم قائل شده است شور اول را ما کردیم و آقای امیر تیمور اعتراض کردند مجلس هم با ایشان موافقت کرد و اعتراضش رفت بکمیسسیون و کمیسیون هم اقدام خودش را کرد و دولت هم رفت مذاکره کرد و بعد آمد گفت که این پذیرفته نمیشود آنوقت کمیسیون این راپرت را به مجلس میدهد حالا مقام ریاست یا هیئت رئیسه توجه فرمودند که باید لایحه را راپرت کمیسیون مطرح بشود کمیسیون این راپرتش است که مطرح شده اجزای منی فرمائید این خبر شور ثانوی را الان بنده عرض خواهم آنوقت قطعات هم با مجلس است اینجا میشود بحث کمیسیون قوانین دارائی با مشارکت کمیسیون امور خارجه لایحه شماره ۲۷۶ دولت راجع به پیمان مالی بین دولت ایران و انگلستان را برای شور دوم ملاحظه میفرمائید این شور دوم است و ماده واحده اینست در

شور ثانوی اگر اعتراض رسید اگر مخبر قبول کرد می‌رود بکمیسسیون اگر قبول نکرد که در مجلس رأی گرفته میشود (امیر تیمور - پس حالا میشود اعتراض داد) حالا اگر شما یا آقای بهبهانی یا آقای نوبخت اعتراضی دارید چون شور ثانوی است می‌دهید اگر مخبر قبول کرد که می‌رود بکمیسسیون اگر نکرد در مجلس باید رأی بگیرند آقای منشور شما را بخدا اشکالات عدلیه‌ای را نکنید در اینجا بنده این ماده نظامنامه می‌خوانم ماده ۶۲ - اصلاحاتی که در ضمن شور ثانوی پیشنهاد میشود در صورتیکه از طرف کمیسسیون ارجاع آن خواسته نشود صاحب اصلاح بطور اختصار آنرا توضیح و استدلال میکند و فقط اعضاء کمیسسیون حق جواب دارند پس از آن مجلس در باب قبول توجه یا عدم قبول توجه رأی میدهد. در صورت قبول توجه آن اصلاح بکمیسسیون فرستاده میشود. در باره این قبیل اصلاحات نمیتوان همان روزی که پیشنهاد شده است رأی داد. این مسئله حتم است حالا اگر آقای امیر تیمور یا آقای نوبخت اعتراض دارند میدهند اگر مخبر قبول کرد که می‌رود بکمیسسیون و اگر قبول نکرد باید از مجلس رأی گرفته شود آنوقت بخود آن مسئله باید رأی گرفته شود.

وزیر بهداری - آقایان اگر توجه بفرمایند نظامنامه صریح است اگر بخواهند باز هم مطرح شود شور سوم میشود. در شور اول پیشنهادی شده بکمیسسیون رفته اگر کمیسسیون موافق بود با آن چیزی که قابل توجه شده رد نمیکرد و قبول میکرد و مجلس هم رأی میداد ولی چون کمیسسیون آن پیشنهاد را قبول نکرده است اگر کسی میل دارد این لایحه بتعویق بیفتد باید بک پیشنهادی مطابق این ترتیبی که در نظامنامه هست به مجلس تقدیم کند و مجلس روی آن پیشنهاد باید رأی بدهد و اگر بک همچو فکری در آقایان نیست که پیشنهاد نمی‌کنند و مجلس هم رأی میدهد این بک چیز صریح است.

امیر تیمور - شور دوم هم باید مثل شور اول بعمل آید آقای اردلان اشتباه فرمودند و اشتباه ایشان هم اشتباه محض است.

رئیس - آقای بهبهانی فرمایشی دارید؟

بهبهانی در ضمن مذاکره بک مطلب نظامنامه‌ای پیش آمده و هم بک مطلب پیمانی. بنده تصور میکنم در مورد اعتراض آقای امیر تیمور حق با ایشان است ولی آقای رئیس هم حق دارند بگویند که جزء لوایح دستوری بوده است و از طرف دیگر آقای امیر تیمور هم حق دارند برای اینکه اصل لایحه پیمانی رسید گیش در مجلس بک طرز دیگری است یعنی پیشنهاد کننده باید بعنوان رجوع بکمیسسیون پیشنهاد کند. و هم در شور اول حق دارد که پیشنهاد را ارجاع بکمیسسیون کند و هم در شور دوم (وزیر دازائی - حق ندارد) اجازه بفرمائید آقا این ماده را که آقای انوار خواندند راجع به لوایح عادی است ولی لوایح قراردادی هم پیشنهاد در شور اول و هم پیشنهاد در شور دوم باید بعنوان ارجاع بکمیسسیون باشد. در شور دوم هم حق پیشنهاد هست ولی بهمان عنوانی که در شور اول داشته است. اما اینکه حق با آقای رئیس است برای این است که این وضعیت بک وضعیتی است که و کلاً نباید در پیشنهادی که میکنند صحبت کنند باید ارجاع بکمیسسیون بشود و در آنجا مطالب خودشان را بگویند ولی البته تصدیق بفرمائید آقای رئیس بک همچو پیمانی را که البته و کلاً حق دارند درش پیشنهاد کنند این نباید بک دفعه بیاید بمجلس. البته این پیمان در دو ماه پیش شور اولش گذشته ولی هیچ خبری ازش نبود که بیاید جزء دستور حق هست که جزء دستور باشد اما حق این است که آقایان و کلاً را قبلاً مطلع کنند که فردا یا دو روز دیگر با یک ساعت دیگر یا عصر امروز این جزء دستور میباشد که اشخاص هم یادداشت‌هایی تهیه کنند برای پیشنهادات خودشان که آنها بتوانند در این موضوع صحبت کنند و علی‌المجاله پیشنهاد این شور هم ارجاع بکمیسسیون میشود بنده تصور میکنم در این جلسه ما نمیتوانیم رأی بگیریم باین پیشنهاد و دو مرتبه باید برود بکمیسسیون و روز طرأش معین شود و بیاید به مجلس (امیر تیمور - صحیح است)

رئیس - آقای معدل

معدل - بنده اینجامی بینم منحصراً از موضوع نظامنامه بحث میشود و مثل این است که آقایان نمی‌خواهند باصل موضوع بپردازند و نسبت باشخاصی که انتقاداتی و نظریاتی نسبت باین قرار داد اظهار کرده اند جواب اساسی هم داده باشند. بک تعجب دیگر هم از این است که رفقای از ما این اعتراضات را کرده اند که در هوش و فراست ممتاز هستند بین نمایندگان مجلس مثل آقای امیر تیمور و آقای طباطبائی و آقای نوبخت و نمیشود گفت که عنایت و توجه ندارند بلکه بایستی گفت که میخواهند تعبیر بکنند و بگویند که اینطور می‌فهمیم بنده خواستم عرض کنم از نظر مصالح عالی و بزرگی که ما همه‌مان بایستی آنرا مراعات کنیم چند کلمه توضیح عرض کنم حالا نظامنامه چه جور ترتیب این کار را معین میکند این سر جای خودش و بنده معتقد نیستم که رفقا را با نظامنامه متقاعد کنم. میبایستی اگر واقعاً اشکالی در ذهنشان هست ما باید اساساً رفع کنیم. خیلی در این باب من توضیح نمی‌خواهم عرض کنم که وضع امروزی که ما میخواهیم این را تصویب کنیم با وضع آنروزی که تعیین شده بود این قیمت برای لیره بک تفاوت فاحشی دارد. چنانکه آقای افشار مخبر کمیسسیون هم در این باب توضیحی فرمودند ولی خود آقای امیر تیمور توجه کامل دارند باین اشکال و اردموضوع هستند که ما آنروز اگر بنا بود که تصویب میکردیم بخودمان هم خیلی زیاد فشار می‌آوردیم و البته آن بحث آنروز مورد توجه بود همینطور که فرمودند. اما با این گران شدن اجناس میبایستی توجه کرد که امروز که ما این را تصویب میکنیم فرقی دارد با آن روز یکی از آقایان میفرمایند که این قرار داد صورت بک معامله ای را دارد بنده تعجب میکنم که یکی از آقایان نمایندگان مجلس این نظر را اظهار میفرمایند و میخواهند بک صورت معامله عادی بآن بدهند در صورتیکه این معامله نیست و بک قرار داد سیاسی است و رأی دهنده باین موضوع بایستی قسمت سیاست این موضوع را رعایت

کند و مصلحت‌عالیه کشور را در نظر بگیرد و بعداً در این موضوع رأی بدهد. این قضیه خرید جوراب و دستمال نیست که از این مغازه نشد از مغازه دیگر بخرد اینجا جای مقدسی است برای ملت ایران و برای نمایندگان و برای مجلس که ایجاد احساساتی کنند و بدینوسیله با آنها با ملل متفق همکاری کنیم تا این جنگ را بیابان برسانیم بنده عرض میکنم فرمایشات آقایان هم صحیح است فرض هم میکنم که در اینجا ما غنی داریم این اشکالی ندارد. اگر چنانچه ما با آنها متفق هستیم و این را اکثریت مجلس رأی داده است که ما از متفقین آنها هستیم بایستی ضروریات هم در راه متفق و دولت خود بدهیم. ما داریم امتحان عملی برای این کار میدهم ما هست و نیست خودمان را در راه آنها داده ایم آقای من این را توجه کنید آقا که این مختصر خسارت چیزی نیست در مقابل آن خساراتی که تا حالا داده ایم

امیر تیمور - بقدر بنیه و توانائی‌تان بکنید این کشور بزانو در می‌آید این فوق توانائی کشور است

معدل - آقا توجه بفرمائید ما باید خودمان تشخیص بدهیم که امروز برای اینکه دنبال این ملل متفقین که داریم برویم باید تا آنجا که میتوانیم بهر وسیله ای هست کار را بیابان برسانیم. اگر آقایان اکثریتشان موافق هستند پس چرا در موضوع ۱۲۸ ریال حرف می‌زنند اصلش را بگویند که باطل است و برود پی کارش. اگر ما بایستی که با متفقین خودمان همراهی کنیم همراهی کردن یعنی خسارت دادن یعنی ضرر دادن یعنی کاری که باب کیف انسان نیست کردن تمام اینها هست. شترسواری که دولا دولا بر نمیدارد آقا امروز صحبت ماده ۱ و ماده ۲ و نیست و چهار ساعت فاصله نیست بک جمعی بسا کمال رشادت در بک موقعی که وضعیت مثل امروزه نبوده است اینطور تشخیص داده اند که دولت ایران متفق روس و انگلیس است و وقتی که متفق شد باید بار جنگ را هم بکشد و بیابان برساند اینهم یکی از شرایط اینکار است و ملت ایران هم با کمال سرافرازی این بار را میکشد و انتظار

داری در روزی که بپرق صلح برافراشته میشود و ندای صلح برخواستته میشود متفقین اوهم در مقابل این خسارت و صدها بیخسارت دیگر حفظ استقلال او را بکنند و امیدواریم که این کار را خواهند کرد.

دکتر ملک زاده - آقای رئیس بنده اخطار نظامنامه دادم.

رئیس - آقای دشتی
دشتی - آقای رئیس یک نظامنامه که شما در دست دارید باید آنرا اجرا کنید این نظامنامه حکم قانون را دارد و باید هر نظامنامه را اجرا کنید و من تعجب میکنم که چرا در یک مسائل مهمی که باید هر نظامنامه اجرا شود شما آنقدر مسامحه و اهمال روا میدارید متأسفانه حضرتعالی در کارهای عادی اینکار را میکنید و مجلس اهمیت نمیدهد ولی در این قسمت هم باید کاری کنید که مجلس در تحت نظم در بیاید و اینقدر منحرف نشود. آقای آقا سید یعقوب هم در این قسمت آمدند و ماده نظامنامه را خواندند و البته یک نحو ابهامی دارد که اگر بنا به نگاه کنیم روشن خواهد شد. اولاً این اعتراض آقای امیر تیمور را بنده خوب میدانم زیرا همیشه آقای رئیس مجلس باید دستور جلسه را معین کند حتی در نظر هست که تعیین دستور مجلس با خود مجلس شورای ملی است ولی غالباً رئیس باید معین کند که اگر اعتراضی هست قبلاً تهیه شود. پس آقای رئیس باید که در آخر هر جلسه ای دستور جلسه آتی را تعیین کنند که آقایان بتوانند در وایح صحبت کنند و فکر کنند و خلاصه بدانند چه لایحه ای مطرح است که حاضر باشند برای صحبت کردن. خود بنده خیلی از اوقات شده است که یک لایحه ای مطرح بوده است کبیه ابدأ نتوانسته ام اظهار عقیده کنم و مخصوصاً آقایان لایحه در وایح علاقه مند هستند که صحبت کنند باید با آنها مجال داد یعنی قبلاً بایستی اذهان حاضر بشود و شما بطور حتم تعیین کنید که دستور جلسه آتی چیست. شما نمیتوانید دستور وایح موجوده این معنی ندارد باید اول فلان و دوم فلان لایحه مطرح است این یکی

اما راجع به معاهده با دول خارجه مطابق نظامنامه هیچوقت خود معاهده مطرح نمیشود ماده واحده دولت مطرح میشود باقی دیگر مواد منضمات است چیزی که در مجلس شورای ملی مطرح میشود این است که برود این مواد را با دولت به بندد از این جهت نه کلیات اول دارد نه کلیات دوم دارد (نوبخت - پس این سوابق خراب بوده است؟) عرض کنم بنده بیشتر از آقای نوبخت و کیل بودم در مجلس و همیشه هم مبنی بر همین بوده است و بطور یقین اینطور است. صورت جلسات را ملاحظه کنید ماده پیشنهادی دولت فقط مطرح میشود آنوقت اگر نسبت به بعضی از مواد نظامنامه کسی اعتراضی داشته باشد همانطور که در نظر هست بایستی ۲۴ ساعت قبلاً اعتراض را بنویسد و بر رئیس مجلس بدهد. آنوقت اوهم چاپ میکند و منتشر میکند آنوقت وقتی که آن معاهده مطرح میشود آن اعتراض و کیل معترض هم مطرح میشود یعنی میگویند در ماده ۶ مثلاً فلان و کیل اعتراضی داشته است و باید صحبت کند. آنوقت آقای و کیل پا میشود بعنوان ارجاع کمیسیون میگوید باین دلیل بنده اعتراضی دارم و حق هست که برود به کمیسیون. آنوقت رأی گرفته میشود راجع با راجع با کمیسیون اگر مجلس رأی داد در ارجاع کمیسیون که معلوم میشود تا اندازه ای حق بوده است و میرود به کمیسیون و اگر رأی نداد که گذشته است و بماده واحده رأی گرفته میشود عمل کردن این قسمت بنظر بنده اشکالی ندارد ولی همانطور که آقای امیر تیمور اشاره کردند باید رئیس مجلس قبلاً تعیین کند که دستور چیست تا اینکه و کیل بتواند اعتراض بدهد. مثلاً الآن شما معاهده را مطرح میکنید آقای امیر تیمور و آقای نوبخت و آقایان دیگر که اطلاع نداشته اند که این لایحه مطرح میشود که اعتراض بدهند. برای اینکه این بایستی ۲۴ ساعت قبل فهمیده باشند و علت اینکه این صحبتها میشود از این جهت است که در موضوع معاهده با دول خارجه باید از روی نظامنامه رفتار شود (صحیح است) علاوه بر این این معاهده بین الاقوامی است و نمیتوانیم که آنرا تغییری درش بدهیم زیرا که متن

آن بزبان فرانسه و انگلیسی و روسی میباشد و تماماً معتبر خواهد بود و بنا بر این از آنطرف مجلس شورای ملی هم حق دارد که قبول کند یا نکند. پس در این طور موارد اعتراضات باید بعنوان ارجاع به کمیسیون باشد که مجلس شورای ملی اگر آن اعتراض را مواجه دانست بفرستند به کمیسیون و در کمیسیون آن و کیل معترض میرود و مفصل صحبت میکند و دولت را موظف میکند (امیر تیمور - مرا نخوابند در کمیسیون) بلی این اشتباهی است که میکنند و اساساً اگر اینطور جریانات نباشد ما چهار این زحمت نمیشویم. بعضی از و کلاً ممکن است باین لایحه ای اساساً مخالف باشند و کسی اعتراض نداده باشد ولی البته بایستی مجال به آنها داد که مطابق مقررات نظامنامه حرف بزنند و خارج از نظامنامه حرف نزنند. حلاله گور میخوانید نظامنامه را زیرا بگذارید یا اگر آقای رئیس میخواهند نظامنامه را زیر پا بگذارند این را بنده موافق نیستم خیر این نظامنامه را که ما داریم باید مطابق النعل بالنعل عمل کنیم.

رئیس - شور اولش هم گذشته بود آقای...
دشتی - همان خبری که از کمیسیون خارجه رسیده است و اعتراض آقای امیر تیمور راجع بان باید صحبت شود حالا که کمیسیون راجع با اعتراض آقای امیر تیمور رأی نداده است بهتر این است که امروز اعتراض ایشان داده شود و روز پنجشنبه این موضوع مطرح شود که اگر آقایان هم اعتراض دارند بدهند که روز پنجشنبه مطرح می شود بیایند و صحبت کنند (صحیح است)

وزیر دارائی - اصلاً طرز شور و طرز نظامنامه را باید درست تطبیق کرد آنوقت به بینیم که چکار کنیم یک لایحه ای را همانطور که اظهار شد قرار بود که همان مطرح بشود در شور اول هر کسی ۲۴ ساعت قبل باید اعتراضش داده شود و چاپ بود. شور اول که مطرح میشود بعنوان اعتراض با راجع کمیسیون میرود و این در همان شور اول است. در شور دوم نگر نمیشود.

یکی از نمایندگان - در هر موقع میشود.

وزیر دارائی - اجازه بفرمائید در لویح دوشوری ملاحظه فرمودید که در شور اول پیشنهادات میرود به کمیسیون بدون رأی و بعد در شور دوم میآید بمجلس و رأی گرفته میشود یا قبول میشود یا رد میشود یعنی در همان شور اول نظر مجلس معلوم میشود لویح قراردادی هم همینطور است چهار شورتی که نیست نظامنامه دوشور فرض کرده در شور اول اعتراضات باید قبلاً داده شده باشد و طبع شده باشد و بنظر آقایان رسیده باشد. در شور اول اعتراضات خودشان را میکنند هر کدام را مجلس قابل توجه دانست میرود به کمیسیون و کمیسیون با آن طرف متعاقد صحبت میکند و نتیجه اش میآید بمجلس دیگر در شور دوم که نمیشود اعتراضات در شور اول میشود.
امیر تیمور - آقا سوابق را ملاحظه کنید شما اشتباه میکنید اینطور نیست.

وزیر دارائی - شما اگر نظری دارید باید بفرمائید که لایحه بماند.

امیر تیمور - من خبر نداشتم که امروز مطرح میکنند.
وزیر دارائی - خبر را شما همیشه داشته اید برای اینکه یک لایحه که میآید بمجلس مذاکراتی میشود و آقایان نمایندگان مکلفند که اگر پیشنهاداتی میشود باید در شور اول بشود چنانکه کمیسیون تمام آن پیشنهادات را قابل توجه ندانست جز این یکی را این هم رفت به کمیسیون و در کمیسیون چنانچه آقایان هم ملاحظه فرمودند مدتی مورد مذاکره واقع گردید و رد شد و حالا خبرش آمده است بمجلس و آقایان هم اطلاع دارید و لایحه هم مدتها خدمتتان بوده و مگر خواننده اید (نوبخت - بنده الان مسبوق شدم) در هر صورت حالا ممکن است آقایان یک پیشنهادی بدهند در تعویق یا رد لایحه والا روی خود لایحه باید رأی گرفته شود و نمیشود برود به کمیسیون.

دشتی - آقای بیات یک اشتباهی کرده اند.
امیر تیمور - اشتباه بزرگ.
دشتی - اولاً یک اشتباهی شده است و آن اینست که دولت نباید در نظامنامه مجلس مداخله کند حفظ نظامنامه

مجلس با خود مجلس و وکلا است و دولت باید از لوایح خودش دفاع کنند و در نظامنامه حق مداخله ندارد اما اشتباه دوم این است که میگویند چهارشوری میشود خیر نمیشود مقصود از شور که در نظامنامه مینویسد شور در مجلس شورای ملی است (صحیح است) نه در کمیسیون ممکن است يك لایحه ده مرتبه هم در کمیسیون برود مقصود از دو شور شوری است که در مجلس شورای ملی و جلسه علنی مجلس بعمل آید چون مینویسد اگر در ضمن شور اول یا دوم بعضی از نمایندگان در بعضی از مواد اعتراض دادند البتة آخر یعنی در شور اول و در شور دوم میتواند اعتراض کنند از این صریحتر چیست؟ (صحیح است) و بهتر این بود آقای رئیس مجلس در آخر جلسه گذشته گفته باشند که در دستور جلسه آتی قرارداد مالی ایران و انگلیس مطرح است و آقایان هم اعتراضاتشان را میدادند آنوقت در اول جلسه مطرح میشد حالا هم باید بماند برای جلسه آینده و جزو دستور جلسه آینده باشد و آقایان هم اعتراضات خودشان را میدهند و مطرح میشود و تکلیفش معلوم میشود.

نقابت - آقای يك اشکال دیگر هم هست و آن مربوط به این است که در ضمن يك لایحه دیگری صدی چهل را صدی شصت کرده اند آن لایحه هم باید ضمیمه شود بهترین است بماند برای جلسه دیگر که آن لایحه هم ضمیمه شده و يك جا مطرح گردد.

طباطبائی - پس بماند برای جلسه بعد (بعضی از نمایندگان - ختم جلسه)

رئیس - اگر موافقت میفرمائید لایحه تبدیل اسکناس به زر مطرح شود.

بعضی از نمایندگان - بما ندادند.

۵- شور اول گزارش کمیسیون بهداری راجع به تشکیل انجمن های پزشکی

رئیس - گزارش کمیسیون بهداری خوانده میشود. **رئیس** - کمیسیون بهداری لایحه شماره ۴۹۲۷۳ دولت راجع به تشکیل انجمن های پزشکی شهرستانها را با حضور آقای

وزیر بهداری تحت شور و مطالعه قرار داده بالاخره بامواد زیر موافقت حاصل شده اینک گزارش آن برای شور اول تقدیم میشود.

ماده ۱ - وزارت بهداری بمنظور حفظ سلامت نفوس و تعیین وظایف و حقوق پزشکان در جامعه و حفظ حدود و شئون حرفه پزشکی مجمعی بنام انجمن پزشکان در مرکز هر استان و شهرستان که مقتضی بداند تشکیل خواهد داد مطابق این قانون انجام وظیفه نمایند.

کلیه پزشکان و دندانسازان و ماماها و پزشکیارهای هر شهرستان تابع مقرراتی خواهند بود که این قانون و آئین نامه مصوبه بعهد انجمن پزشکان واگذار میکند در هر شهرستان فقط يك انجمن پزشکان خواهد بود.

رئیس - آقای طباطبائی

طباطبائی - عرض میکنم این لایحه الآن توزیع شد و الآن هم صحبت از رعایت نظامنامه بود در صورتیکه بایستی بیست و چهار ساعت قبل از توزیع شدن مطرح شده باشد بنده این لایحه را خواندم از اول تا آخرش هیچ معنی ندارد واقعا مزخرفتر از این لایحه هنوز باینجا نیامده است بنده ارادت دارم به آقای ولی این لایحه مفهومی این است که یکمده از اطباء انجمن تشکیل بدهند خوب اینکه قانون لازم ندارد یکی دیگر اینکه اگر شکایتی شد این انجمن بتواند تعقیب کند مرجع شکایات عدلیه است و بنده نمیدانم چه شکایتی شکایت از این است که اگر دوا فروش گران فروخت اولاً این را تا بحال روزنامه هاهم نوشتند کسی گوش نمیدهد حالا بکثرت خواست برود شکایت کند میرود به انجمن پزشکان شکایت میکند یا اگر يك طبیبی به غلط معالجه مریض را کرد این انجمن باید رسیدگی کند یا اگر بعضی از اطباء بدون اجازه بشغل طبابت بپردازند بالاخره این از وظایف وزارت فرهنگ است و اینها تمام ~~قانون در مقررات دارد بنده نفهمیدم که شما این کاری را که میخواهید بکنید خوب اینها اگر تخلف کنند وظایف خودشان را انجام نیاوردند چه مجازاتی برای اینها~~

قائل شده اند بعلاوه اینها يك وظایف اخلاقی است چه لزومی دارد شما قانون بنویسید بعد هم البته این انجمن يك محلی خواهد داشت که باید آن تو جمع شوند و این مستلزم يك کرایه و يك خرجی است و يك لوازمی میخواهد لوازم التحریر میخواهد بالاخره اینها را انجمن خواهد داد یا وزارت بهداری در لایحه که پیش بینی نشده است که محل خرجش از کجا است بنده از آقای وزیر بهداری خواش میکنم که این لایحه را پس بگیرند و بماند برای سال دیگر.

وزیر بهداری - بنده اگر جای آقای طباطبائی بودم از جنبه مخالفت اینطور صحبت میکردم که اگر يك کار اساسی مثل قرارداد بین دو دولت مطرح شود گفته شود آقا این خیلی مهم است ما ندیدیم بماند برای چهار پنج روز دیگر شور کنیم بالاخره بماند برای جلسه آتی چون خیلی مهم است اما اگر يك چیزی در درجه دوم اهمیت باشد گفته شود که اصلاً هیچ معنی ندارد و اصلاً نباید شور بشود این حکایت آن آخوند است که گفت میدانید میدانید و همانطور گذشت در صورتیکه این لایحه هم بموقع خودش خیلی مهم است و البته در مقابل قرار داد که بگذاریم در درجه دوم اهمیت است بنده در موقعی که قرار داد مطرح بود نسبت بمطرح شدن لایحه بهداری ساکت بودم و نظر داشتم که آقای وزیر دارائی صحبت کنند ولی چون حالا آن لایحه به جلسه آینده موکول شد بنده خیال میکردم که لایحه تلقیح عمومی مطرح میشود و بالاخره آنهم مطرح نشد و این لایحه مطرح شد و حالا در جواب اعتراض آقای طباطبائی عرض میکنم خدمت آقا که این لایحه يك قدم بزرگی است که ما مردم را دخالت در کارها میدهیم و از جنبه اجتماعی فوق العاده مؤثر است و از قدیم هم در ایران معمول بوده حالا مشروطیت و دموکراسی را کنار بگذار اساساً اصناف ما هم این وضعیت را همیشه داشته اند که اگر يك اختلافی برای یکی از اصناف پیش می آمد ما بین خودشان اصلاح میکردند پس این وضعیت که در قدیم هم معمول بوده

در کار های صنفی حالا هم بموجب قانون در کار های دیگر مثل اطاق بازرگانی معمول و متداول است و اگر ما متابعت کنیم از دولی که از ما جلوتر بوده اند می بینیم که در سایر ممالک هم معمول بوده است پس با وضعیت ایران می بینیم که باید از آقایان د کتر های آزاد کمک بیشتری بخواهیم و از آقایان د کترها غیر از آن کسانی که موظف هستند به خدمات دولتی و مجبور نیستند که يك کارهایی بکنند از آنها هم استفاده کنیم بنا بر این برای اینکه اینها هم تحت يك مقررات و قوانینی باشند این لایحه تدوین شده اصولاً هم گمان میکنم که آقای طباطبائی از نظر عمومی که دارند بفرمایند که هر چه لوایح دولت می آید بمجلس فایده ندارد و چیز مهمی نیست آن يك مطلب علیحده است ولی این لایحه يك لایحه است که راه ضررش مسدود و منافعی هم مشهود است این است که خواش میکنم آقا هم موافقت بفرمایند که کلیاتش تصویب شود.

رئیس - آقای معدل.

معدل - الساعه آقای دشتی شرحی راجع به رعایت مواد نظامنامه داخلی تذکر دادند و باید هم ما مقید باشیم بر رعایت اصول و مواد نظامنامه داخلی و اگر تخلف از او بکنیم فردا بيك اشکالات بزرگی ما گرفتار میشویم و در حضور آقایان الساعه آقا سید کمال آمده است توزیع میکنند بنده مقصود اینست که هر چیزی که از بین برود یواش یواش سابقه می شود و فردا ممکن است بکنند بلند شود و بگوید که این را هم همانطور که فلان لایحه بود مطرح کنیم این چه کاری است بنده عرض می کنم به آقای وزیر بهداری که آیا در این موقع مشکل مملکت ما دیگر کاری امروز مهمتر از این نداریم که بمجلس بیاوریم این را تاریخ قضاوت میکند و ثبت میکند که مادر چه مواقع مهمی چه لایحه را آورده ایم در مجلس و مطرح میکنیم و داریم چه میکنیم از این که بگذاریم الآن با حضور همه آقایان توزیع میکنند و با حضور همه طرح میکنند.

رئیس - این را باید خدمت آقایان عرض کنم که هر

وزیرری باید وظایف خودش را انجام بدهد. آقای دکتر ملک زاده.

دکتر ملک زاده - اینجا يك اشتباهی شده است و آن این است که دو لایحه بوده است یکی راجع به تلمیح عمومی که جزو دستور بود و بخندنت آقایان هم توزیع شده بود بنده هم انتظار داشتم که آن لایحه مطرح شود. حالا این لایحه را منتشر کرده اند و وقت هم گذشته است بنده تصور میکنم که آقایان موافقت بفرمایند که آن لایحه تلمیح عمومی برای جلسه آینده جزو دستور بشود و این لایحه بماند برای جلسات دیگر.

۶ - تقدیم دو فقره لایحه از طرف وزیر دارائی

وزیر دارائی - دو فقره لایحه راجع با استخدام معاونین رئیس کل دارائی که تقدیم مجلس شورای ملی میکنم و سیالک لایحه دیگر هم راجع بمابه التفاوت مالیات بر درآمد حقوق مستخدمین نسبت به آن یکماه مساعده است که دیگر مطالبه شود.

رئیس - آقای دکتر طاهری

دکتر طاهری - بنده میخواستم عرض کنم که امروز وقت مجلس بر این گذشت که چرا این لایحه مطرح شد و آن لایحه مطرح نشد (معدل - تقصیر با هیئت رئیسه است) تصدیق بفرمائید اشخاصی که حاضر برای کار نیستند غالباً این اشکالات را پیش میآورند والا لایحه را حالا آوردند یا روز قبل این لوایح همین پشت گذاشته شده است مقصودم این است که خوبست مقام ریاست از حالا دستور جلسه بعد را معین کنند که چه چیز مطرح میشود که همه آقایان فکرشان حاضر باشد.

وزیر دارائی - بنده میخواستم تقاضا کنم که این لوایحی را که مادادینم از نظر وضعیت مالی اهمیت دارد اگر

واقعا مجلس شورای ملی نظر به تصویبش دارند موافقت بفرمایند. جزو دستور گذارده شود يك قسمت راجع به اسناد خزانه بود لایحه بود که يك مادماش گذشت ماده اول و دومش باید بشور شود یکی هم همین قرارداد مالی است اگر موافقت بفرمائید در مرحله اول و بعداً آن لایحه اسناد خزانه جزو دستور باشد.

رئیس - آقای وزیر دارائی سه لایحه مهم دارند یکی راجع به قرارداد مالی بین ایران و انگلیس یکی هم اسناد خزانه است و یکی هم تبدیل اسکناس بزر آقایانوار.

انوار - بنده میخواستم عرض کنم با اینکه امروز آن ماده سوم راجع به پول خرد را با کمال عجله گذراندم پول خرد ابتدا پیدا نمیشود الا آن جیب بنده پر از کبریت و سیگار شده است چونکه بنده اتومبیل ندارم باید این اتومبیل را سوار شوم بجای پول سیگار یا کبریت میدهند این عجله که مجلس کرد و احتیاجاتی که مردم دارند (جواب بده آقای وزیر دارائی به بین من چه میگویم) تمام مردم محتاج هستند چه فکری کرده اید جواب بدهید.

وزیر دارائی - پس از اینکه لایحه تصویب شد بضرابخانه دستور داده شد و مشغول هستند يك مقداری هم حاضر شده است بیانك تحویل شده و بتدریج هر چه حاضر شود در دسترس بانك گذارده خواهد شد و مشغول هستند و بتدریج که ضرب شود بیانك تحویل داده میشود و بتدریج هم منتشر میشود.

۷ - موقع و دستور جلسه آئینه ختم جلسه

رئیس - اگر اجازه بفرمائید جلسه را ختم کنیم جلسه آینده روز یکشنبه ۹ تیر ماه سه ساعت و نیم قبل از ظهر دستور قرارداد مالی بین دولت ایران و انگلیس (مجلس يك ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد) رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری